

BOROVSKÉ LISTY

www.havlickovaborova.cz * urad@havlickovaborova.cz * 569 642 101

SLOVO STAROSTY

Necelé dva měsíce nás dělí od konce roku 2013 a pomalu se můžeme zamýšlet nad tím, jaký ten rok byl. Přesto bych rád naše občany a čtenáře ještě rád pozval na některé akce, které stojí za to si užít. Pozvání na akce, které pořádáme nebo pomáháme realizovat, najdete na str. 3.

VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ A TEPLOVOD

Ještě v závěru letošního roku jsme zahájili výstavbu nového veřejného osvětlení v ulici Pivovarská. Současně s instalací nového vedení a nových sloupů veřejného osvětlení bude probíhat i položení vlastní rozvodné sítě, kterou bychom použili pro odběr elektrické energie z místní bioplynové stanice a využili ji k napájení veřejného osvětlení a budov mateřské školy,

Začíná vegetační klid
str. 6

Adventní pozvání
str. 2, 3, 7

Výsledky voleb u nás
str. 5

základní školy, úřadu městyse a sokolovny.

Ve čtvrtek 31. 10. jsme odevzdali žádost o dotaci na instalaci teplovodu, který bychom chtěli zbudovat a využít odpadní teplo z bioplynové stanice pro stejné budovy, kam plánujeme rozvod elektrické energie. Veřejné osvětlení a rozvodná síť povedou po levé straně ulice Pivovarská, teplovod bychom instalovali na pravou stranu do zeleného pásu, jedeme-li z kopce.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem, kdo provedl, případně ještě provádí úklid svých, ale i veřej-

ných prostranství. Jsem rád, že se nám daří vzájemná spolupráce, kontejnery se naplňují tříděným odpadem a občané si stále více nacházejí cestu na sběrný dvůr a do kompostárny. I naši zaměstnanci se postupně snaží posekat trávu, posbírat listí, pokácet suché stromy, ořezat větve, vyčistit žlaby, svody, silniční vpustě tak, abychom měli prostory a plochy uklizené. Počasí letošního podzimu je zatím příznivé a tak nadále ponecháme otevřený sběrný dvůr a kompostárnu. Pokud máte ještě různé odpady a potřebujete je odvézt, využijte tuto nabídku. Uzavření oznámíme rozhlasem.

Otto Hájek, starosta

Úklid ulic před nadcházející zimou. Zametací vůz v ceně 845 306 Kč městys pořídil díky dotaci z Operačního programu životního prostředí. Z pořizovací ceny jsme z rozpočtu městyse hradili pouze 10%, zbytek pokryla dotace. Foto: Linda Burianová

MĚSTYS HAVLÍČKOVA BOROVÁ VÁS SRDEČNĚ ZVE
DO PŘEDVÁNOČNÍ PRAHY NA MUZIKÁL

KAPKA MEDU PRO VERUNKU

RODINNÝ MUZIKÁL

V NEDĚLI 8. 12. OD 11:00

v divadle HYBERNIA (naproti Prašné bráně,
kousek od Staroměstského náměstí)

Cena: 220 Kč

(běžná cena vstupenky 440 Kč).

**+ příspěvek na dopravu - dospělý: 100 Kč
(děti mají dopravu zdarma)**

ODJEZD Z NÁMĚSTÍ V H. BOROVÉ V 7:00.

Po představení (délka 2:15 vč. 20-minutové
přestávky) možnost prohlídky předvánoční
Prahy, vánočních trhů na Staroměstském
náměstí. Návrat zpět ve večerních hodinách.

**ZÁJEMCI SE MOHOU HLÁSIT NA ÚŘADU
MĚSTYSE NEJPOZDĚJI DO 17. 11.**

Původní český muzikál pro všechny generace. Příběh
o lásce, přátelství, o modré planetě a o tom, jak to
bylo anebo mohlo být dál v království Popelky, Zlatovlásky a Hloupého Honzy a jestli uměli opravdu vládnout a jestli náhodou neudělali někde chybu. Odehrává se na pohádkovém ostrově, kde vedle sebe žijí tři království známá z pohádek: Zlatovláskov, Popelkov a Honzovsko.

Víte, co je pro vás v životě důležité?

Přijměte pozvání na premiéru filmu

LÉTO ROKU 2013

Námět, režie, kamera, střih: FILIP TÁK
V hlavní roli: obyvatelé Havlíčkovy Borové

22. listopadu 2013 od 18:00

sokolovna Havlíčkova Borová

Večerem provází: Jiří Čáslavský
Doprovodný program

HAVLÍČKOVA BOROVÁ

2014

„V dobrém přísloví nejmiň pravdy půl.“

TÝDENNÍ KALENDÁŘ NA ROK 2014

VYDÁVÁ MĚSTYS HAVLÍČKOVA BOROVÁ

Do každého čísla popisného v Havlíčkově Borové, Peršíkově a Železných Horkách věnujeme 1 ks kalendáře zdarma. Kalendář bude na úřadu městyse a v muzeu v prodeji za 50 Kč koncem listopadu.

Městys Havlíčkova Borová a OS TrojHáček
Vás srdečně zvou na tradiční

SETKÁNÍ SE SENIORY

V SOBOTU 23. 11. OD 14:00

v klubovně hasičské zbrojnice

Těšit se můžete na tradiční posezení u živé hudby s harmonikou.
Občerstvení zajištěno.

ZPRÁVY Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA ZE DNE 24. ŘÍJNA 2013

USNESENÍ	ZASTUPITELSTVO MĚSTYSE:
1/10/2013	- schvaluje ověřovatele zápisu: Nevole František, Panáček Josef.
2/10/2013	- schvaluje usnesení z minulého jednání.
3/10/2013	- schvaluje program jednání.
4/10/2013	- schvaluje záměr pronájmu pozemků dle přílohy jako celek.
5/10/2013	- schvaluje výběr dodavatele s nejnižší nabídkovou cenou ve výši 828 949,58 Kč bez DPH na akci „Rekonstrukce veřejného osvětlení a výstavba kabelové sítě nn z bioplynové stanice v ulici pivovarská v Havlíčkově Borové“ firmu ELEKTRO MED s.r.o. a schvaluje uzavření smlouvy s touto společností.
6/10/2013	- schvaluje zavedení plynového vytápění do rodného domku K. H. Borovského čp. 163.
7/10/2013	- schvaluje podání žádosti o dotaci na výměnu dveří v rodném domku K. H. Borovského Havlíčkova 163 v rámci Programu regenerace městských památkových zón.
8/10/2013	- schvaluje rozpočtové opatření - říjen 2013.
9/10/2013	- schvaluje podání žádosti o dotaci z OPŽP, prioritní osa 2, na výstavbu teplovodu.
	PŘÍŠTÍ JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE SE USKUTEČNÍ VE ČTVRTEK 14. LISTOPADU 2013 OD 19:00 V ZASEDACÍ MÍSTNOSTI ÚŘADU MĚSTYSE.

MILÁ POZVÁNÍ

Udělejte si čas na páteční podvečer 22. listopadu a přijďte do borovské sokolovny, kde můžete shlédnout premiéru originálního snímku mistra FILIPA T.A.K., který natočil výpovědi průřezem generacemi našich spoluobčanů. Součástí promítání budou i doprovodné akce, které si jistě zaslouží vaši pozornost. Nezapomeňte, začínáme již v 18.00 hodin.

Hned následující den, tj. v sobotu 23. 11. pořádáme ve spolupráci s OS TrojHáček v klubovně hasičské zbrojnice setkání s důchodci. Tentokrát po dlouhé době „postaru“ s harmonikářem Josefem Nevolem a Jaroslavem Panáčkem. Přijďte si popovídat a pobavit se.

Zajímavé budou i prosincové adventní neděle. Začínáme již 1. 12. rozsvícením vánočního stromu na náměstí. Radní chystají od 17.00 hodin tradiční svařák a i něco k zakousnutí, divadelní spolek má svůj program ve Vitusu již od 15.00 hodin.

Na druhou adventní neděli 8. 12. odjíždíme do našeho hlavního města, kde je od 11 hodin na programu muzikál pro dospělé a jejich děti. Po jeho skončení následuje osobní volno na prohlídku předvánočně vyzdobené Prahy. Využijte slevu, kterou jsme zajistili. Vstupenka je za poloviční cenu, tj. 220,- Kč, a budeme vybírat příspěvek na dopravu pro dospělé ve výši 100,- Kč.

Poslední adventní neděle 22. 12. se přijďte svátečně naladit do místní sokolovny a do základní školy, kde pro vás pořádají zaměstnanci školy se svými žáky vánoční besídku a výstavu. O tom ale více v příštím vydání.

Otto Hájek, starosta

KALENDRÁŘ AKCÍ LISTOPAD / PROSINEC

22. 11.	pátek	18:00	LÉTO ROKU 2013
Premiéra filmu Filipa T.A.K. v sokolovně v H. Borové spojená s výstavou starých fotografií. Plakát na str. 2.			
23. 11.	sobota	14:00	SETKÁNÍ SE SENIORY
Pořádá Městys Havlíčkova Borová a OS TrojHáček v klubovně hasičské zbrojnice v H. Borové. Pozvánka na str. 2.			
23. 11.	sobota		SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU
Pořádá SDH Havlíčkova Borová.			
1. 12.	neděle	15:00	VÍTÁNÍ ADVENTU, VÁNOČNÍ JARMARK ROZSVĚCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU
Pořádá OS JenTak. Vánoční jarmark od 15:00 ve Vitusu, 17:00 průvod na náměstí, Ježíškova pošta pro děti na náměstí. Více podrobností v pozvánce na str. 7.			
1. 12.	neděle	17:00	VÁNOČNÍ SVAŘÁK
Svařené víno a drobné občerstvení na borovském náměstí. Připravují radní městyse.			
8. 12.	neděle	7:00	MUZIKÁL + PŘEDVÁNOČNÍ PRAHA
11:00 rodinný muzikál KAPKA MEDU PRO VERUNKU - divadlo Hybernia, poté možnost prohlídky předvánoční Prahy. Více podrobností na str. 2. Pořádá Městys Havlíčkova Borová.			
22. 12.	neděle		VÁNOČNÍ VÝSTAVA + BESÍDKA ZŠ
Pořádá Základní škola a Mateřská škola Havlíčkova Borová, více informací v příštím vydání Borovských listů.			
VÍCE INFORMACÍ VŽDY K DISPOZICI NA:			
OS JenTak:		www.jentakhavlickovaborova.webnode.cz	
SDH:		www.sdhhavlickovaborova.estranky.cz	
Myslivecké sdružení:		www.ms-havlickovaborova.cz	
TJ Sokol:		www.tjsokolborova.cz	
OS TrojHáček:		www.trojhacek.cz	

SLOVO HEJTMANA

Tyto řádky píšu ještě před parlamentními volbami, vy je naopak čte v době, kdy už je vše spočítáno. Nicméně volby nevolby – ať dopadly jakkoliv, život v obcích a městech i v celém Kraji Vysočina probíhá svým stálým tempem a běžnými starostmi i radostmi. Musíme dál pracovat jako vždy jindy, listopad je navíc dobou postupné adaptace na zimní časy, podzimní nostalgie a začínáme se těšit na bílou pokrývku krajiny a na vánoční radosti.

Aktuálně je na všech úrovních od centra až po obce důležité vyjednávání o evropských penězích. Týká se to všech samospráv a dalších účastníků příprav projektů a programů. Pro dobrý výsledek je nutno postupovat společně koordinovaně, jednotně můžeme pro Vysočinu mnohého

dosáhnout. Naopak spory, rozdíly, preferování individuálních zájmů jsou cestou, která nevede nikam. Věřím, že se dokážeme dohodnout ve smyslu společných zájmů a budeme čerpat prostředky pro léta 2014 – 2020 v maximální výši ku prospěchu obohacení života ve všech koutech našeho kraje.

Právě čerpání evropských peněz je tématem, o němž se v posledních letech hodně mluví. Hlavně pokud dochází k chybnému nebo opožděnému zpracování projektů a „propadnutí“ velkých částek. Na druhé straně se někdy hledá způsob, jak využít dotace za každou cenu. Vymýšlejí se projekty na stavby, které nejsou nezbytné. Heslem je v těchto případech myšlenka „škoda těch peněz nevyužít“. A povinné spolufinancování projektů přitom odčerpává prostředky hlavně měst a obcí na možné prospěšnější využití.

Nedávno jsem se dočetl, že za posledních pět let vznikly v Česku za peníze z Evropské unie prostřednictvím regionálních operačních programů téměř tři stovky penzionů či hotelů. Ale u nemalé části těchto nemovitostí není cílem rozvoj cestovního ruchu, leč následný výhodný prodej po uplynutí příslušné lhůty povinného provozování tří let. I proto je na trhu nyní k dispozici údajně rekordní množství penzionů či horských hotelů.

Jsem přesvědčen, že v našem kraji vznikala v drtivé většině díla potřebná a sloužící celé společnosti. A v objemu čerpání prostředků patřil náš region mezi nejúspěšnější. Doufám, že tomu tak bude i v dalším období a bude tak naplněn smysl čerpání evropských fondů v některém typu regionálního programu.

Jiří Běhounek, hejtmán Kraje Vysočina

NOVÉ CESTY

Téměř půl milionu korun jsme investovali do rekonstrukce a oprav cest. Haťská, U Smejkalovy louže a dvě cesty v Železných Horkách jsou zpevněné. Nyní ještě dokončujeme úpravu zpevněných krajnic. Cesty nejsou tak široké, aby se zde pohodlně vyhnula dvě vozidla. Vjezdy na cesty jsou však na dohled, takže je možno včas zastavit a zajistit bezpečné vyhnutí vozidel. Věřím, že rozumní řidiči to pochopí. Netěšily by mě rozježděné krajnice a nové koleje a výhybny na obhospodařovaných polích.

Otto Hájek, starosta

BOROVSKÝ UMĚLEC DOKONČIL FILM. BRZY HO PROMÍTNE LIDEM

Tři měsíce chodil po rodišti Karla Havlíčka Borovského s kamerou v ruce, aby natočil zajímavé video. Řeč je o výtvarníkovi polského původu Filipu T.A.K., který žije a tvoří právě v Havlíčkově Borově.

Ten dostal jednoho dne zajímavý nápad. Obejde v Borově jednoho zástupce z každého žijícího ročníku obyvatel, každému položí stejnou otázku a poté odpovědi sestříhá v jeden film. Podařilo se a už brzy, 22. listopadu, budou moci lidé výsledek jeho práce veřejně zhlédnout.

„Poměrně hodně času zabrala příprava a od června do srpna jsem obcházel lidi v obci. Bylo to časově hodně náročné, protože k některým jsem musel jít třeba i pětkrát či šestkrát, než se mi podařilo je sehnat. Také se mi samozřejmě stávalo, že

mě lidé i odmítali, nevěděli, kdo jsem a co po nich chci. Ale většina dotazovaných byla velmi milá a ochotná,“ usmívá se Filip.

CO JE V ŽIVOTĚ NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

Ve filmu, jemuž dal umělec jednoduchý název – **Léto roku 2013**, se nakonec objevilo celkem devadesát lidí. Nejstarší ročník je 1920 a nejmladší pochopitelně 2013.

„Tři ročníky se mi však nepodařilo sehnat,“ poznamenal výtvarník. Kulisy snímku tak byly borovské dvorky, zahrady, pokoje lidí nebo ulice a odpovědi jsou někdy krátké, někdy rozvítější.

A jakou otázku vlastně lidem pokládal? Ta byla zpočátku pro účinkující z prostého důvodu tajemstvím. Odpovědi měly být bezprostřední. „Ptal jsem se na to, co je pro ně v životě nejdůležitější. Bylo také poměrně těžké vymyslet otázku tak, aby lidé nemohli odpovídat jen ano, nebo ne.

Bylo třeba jejich odpovědi rozvinout. Půvabné také bylo, jak si to přebraly třeba děti ve školce a škole. Ty totiž spíše odpovídaly na to, co mají rády. Bylo to kouzelné,“ dodal Filip T.A.K.

Jeho video prý má být hlavně vzpomínkou pro obyvatele městyse do budoucna. „Pro cizí to asi valnou hodnotu mít nebude. Ale pro místní třeba za deset či patnáct let ano,“ zadoufal autor zajímavého snímku.

Veřejná produkce filmu bude 22. listopadu od 18 hodin v borovské sokolovně. Snímek dokonce uvede filmový znalec a provozovatel letního kina, který zajíždí jednou za rok také do Havlíčkovy Borovy, Jiří Čáslavský z Havlíčkova Brodu.

Aktuální film není Filipovou první veřejnou aktivitou. Nedávno například připravil časosběrný materiál, který zachycoval rekonstrukci silnice, jež Havlíčkovou Borovou prochází.

Jakub Janáček

Filip T.A.K. při renovaci plátna v borovské sokolovně. Pomáhal i Jirka Geist. Foto: Jakub Janáček

V BOROVÉ PŘIŠLO K VOLBÁM 63,79 PROCENT VOLIČŮ

Na Vysočině to bylo 63,39 procent. Také u nás zvítězila ČSSD, která se stala vítězem - a zároveň i poraženým těchto voleb.

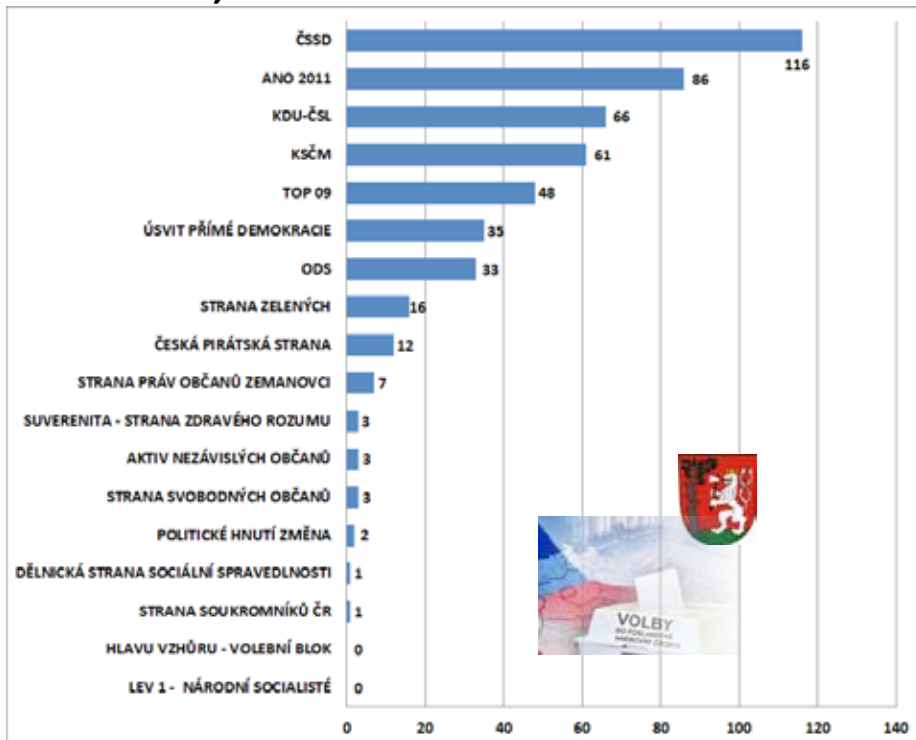
Do parlamentu poslali voliči sedm stran. Političtí komentátoři nehodnotí výsledek dobře - takové množství stran v parlamentu není náhoda. Vždy to prý svědčí o krizi, rozkladu, o úpadku politiky a neschopnosti stran dát lákavou a srozumitelnou nabídku. Voliči nevybírali lehkomyšlně, spíš ze zoufalství. Věděli, co nechtějí, ale co by chtěli, nebylo v nabídce. Výsledky u nás ukazuje graf a tabulka níže.

Linda Burianová

PODĚKOVÁNÍ VOLIČŮM

Všem, kteří využili možnost a přišli k volbám, moc děkuji. Rád bych vyzdvihнул práci volební komise a poděkoval všem členům za perfektně odvedenou práci, rychlé zpracování a hlášení výsledků.

Otto Hájek, starosta

Okrsky			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
celkem	zpr.	v %						
1	1	100,00	787	502	63,79	502	493	98,21

VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ V HAVLÍČKOVĚ BOROVÉ

PRAMEN: WWW.VOLBY.CZ

Strana		Platné hlas		Předn. hlas
číslo	název	celkem	v %	
1	Česká str.sociálně demokrat.	116	23,52	X
2	Strana svobodných občanů	3	0,60	X
3	Česká pirátská strana	12	2,43	X
4	TOP 09	48	9,73	X
5	HLAVU VZHŮRU - volební blok	0	0,00	
6	Občanská demokratická strana	33	6,69	X
9	politické hnutí Změna	2	0,40	X
10	Strana soukromníků ČR	1	0,20	X
11	Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	66	13,38	X

Strana		Platné hlas		Předn. hlas
číslo	název	celkem	v %	
13	Suver.-Strana zdravého rozumu	3	0,60	X
14	Aktiv nezávislých občanů	3	0,60	X
15	Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	7	1,41	X
17	Úsvit přímé demokr.T. Okamury	35	7,09	X
18	Dělnic.str.sociální spravedl.	1	0,20	X
20	ANO 2011	86	17,44	X
21	Komunistická str.Čech a Moravy	61	12,37	X
22	LEV 21-Národní socialisté	0	0,00	
23	Strana zelených	16	3,24	X

VOLNÝ ČAS 2014 - PŘÍLEŽITOST NEJEN PRO OBČANSKÁ SDRUŽENÍ

Občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti pracující s dětmi mají do 30. 11. 2013 možnost požádat si o dotaci na zlepšení a podporu dlouhodobých volnočasových aktivit. Minimální výše dotace poskytnuté na jeden projekt je 5 000 Kč, maximální výše dotace je 70 000 Kč. Projekt musí být uskutečněn v průběhu kalendářního roku 2014 a vypisuje ho každoročně Kraj Vysočina. Ten v jeho rámci podpoří pravidelnou a dlouhodobou aktivitu pro děti a mládež a činnosti, které napomáhají rozvoji, rozšiřování a zkvalitňování činnosti jednotlivých organizací pracujících s dětmi a mládeží. Pravidelnou

a dlouhodobou činností se myslí činnost celoroční - aktivita táborového charakteru bez návaznosti na celoroční činnost podpořeny nebudou. Poskytnuté finanční prostředky nejsou určeny ani na spolufinancování čistě sportovních aktivit, kulturních akcí a festivalů, ani činnosti škol a školských zařízení.

Mezi uznatelné výdaje patří například nákup materiálu a služeb, drobný (dlouhodobý) hmotný majetek, nájemné, tiskové materiály, webové prezentace, propagační předměty a odměny pro účastníky, ostatní platby za provedenou práci, cestovné a stravné atd.

Podrobnosti o dotaci, včetně pravidel pro její poskytování a formuláře žádosti, jsou k dispozici na adrese:

www.kr-vysocina.cz/edotace.

Linda Burianová

NOVELA VĚŘÍ ZDRAVÉMU ROZUMU

INFORMACE K POVOLOVÁNÍ KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Od listopadu až do konce března je nejvhodnější doba pro kácení. Novela vyhlášky o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, která je v platnosti od poloviny letošního července, přináší zásadní změnu v přístupu ke kácení dřevin v soukromých zahradách. Majitel zahrady již nebude muset ve správním řízení žádat o povolení pokácet stromy, které se nachází na jeho zahradě. Zároveň Ministerstvo životního prostředí klade větší důraz na ochranu alejí.

ZPŘÍSNĚNÍ

Vyhláška především nově posiluje ochranu stromořadí a ochranu souvislých zapojených porostů dřevin přesahujících 40 m², nově upravuje kácení v zahradách. Ke kácení stromořadí nebo stromů, které jsou součástí stromořadí, a to bez ohledu na obvod jejich kmene ve výšce 130 cm nad zemí, je nutné povolení, které vydá orgán ochrany přírody. Ochrana podléhá keřové porosty jako dosud, nově také zapojené porosty stromů s obvodem kmene menším než 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí přesahující 40 m², které často tvoří významný podíl zeleně ve volné krajině i v sídlech.

Stromořadí je pro účel vyhlášky definováno jako souvislá řada nejméně deseti stromů s pravidelnými rozestupy. Chybí-li v některém úseku souvislé řady některý strom, pořád se jedná o stromořadí. Za to se naopak nepovažují stromy rostoucí v ovocných sadech a v plantážích dřevin. Povolení je tak potřeba i pro stromy, které tvoří stromořadí, přestože nedosahují obvodu 80 cm.

POVOLENÍ

Povolení ke kácení dřevin již nebude potřeba pro zahrady. Ty jsou definovány jako veřejnosti nepřístupné, stavebně oplocené pozemky u bytových a rodinných domů v zastavěném území obcí. Na vlastní zahradě si nově může její majitel bez předchozího povolení obecního úřadu v době vegetačního klidu upravit své vlastní stromy. Výjimkou jsou dřeviny, které jsou součástí významného krajinného prvku, či stromořadí, nebo jsou vyhlášeny jako památný strom.

Potřebné informace získáte na úřadu městyse.

Linda Burianová
zdroj: www.mzp.cz

Z MÍSTNÍ KNIHOVNY

Už tradičně na začátku září s příchodem nového školního roku jsem přivítala v knihovně žáky, kteří navštěvují družinu. Řekli jsme si něco o tom, jak to chodí v knihovně, kdo se může stát čtenářem a za jakých podmínek, jaké z toho vyplývají výhody, ale samozřejmě i povinnosti, popřípadě i postihy za nedodržení doby půjčky nebo i poničení knihy. Jsme jenom lidé a různé karamboly se mohou stát, ale vše je možné řešit. V krátkosti jsme si názorně ukázali systém řazení knih a jak je možné vyhledávat podle autora, tématu a názvu.

Velký úspěch měla prohlídka expozice borovských rodáků - pilota Stránského a sochaře Dobrovolného. I když Borová bývá spojována nejvíce s Karlem Havlíčkem, je na místě, aby naše mládež věděla, že se v naší obci narodily a žily i další významné osobnosti. Musím mládež pochválit za pohodovou návštěvu bez zvýšeného hlasu a okřikování. Samozřejmě má na tomto průběhu velký podíl paní učitelka, která má děti prostě zkrátka.

Dalšími milými návštěvníky byla mateřská škola, a sice ti nejmenší. Je pro mě oříškem, jakou formou podat tak malému návštěvníkovi srozumitelně a trochu záživně něco ze života našeho nejvýznamnějšího rodáka, ale ve spolupráci s paní učitelkou Janáčkovou jsme to všichni zvládli.

Naši předškoláci se přejmenovali na skupinu „Ježečci“. Návštěva v knihovně s paní učitelkou Šrámkovou byla pro mě osobně velkým přínosem. Zjistila jsem, jak jsou děti, které půjdou po prázdninách do 1. třídy, neskutečně šikovné a bystré. Hodinka a půl byla skoro málo, abychom navzájem obohatili jeden druhého, ale i tak jsem se dozvěděla spoustu věcí ze života ježků a zároveň také přispěla se svojí troškou do mlýna.

KNIŽNÍ VELETRH

Od 16. do 19. října probíhal v Havlíčkově Brodě 23. knižní veletrh s doprovodným programem, na němž se představilo více než 100 spisovatelů a dalších tvůrců knih. Vystavovalo zde 165 nakladatelů. Byla to jedinečná příležitost pro širokou veřejnost pořídit hodnotný dárek pro své milé k blízcím se Vánocům a možnost seznámit se s novinkami na trhu.

Jako návštěvník veletrhu jsem pořídila do knihovny nové knihy - u novinů Zdeňka Svěráka „Po strništi bos“ dokonce i s věnováním čtenářům naší knihovny.

BOROVSKÁ KNIHOVNA MÁ ON-LINE KATALOG

KONEČNĚ JE V PROVOZU on-line katalog naší knihovny. Věřím, že fakt, že si můžete z pohodlí domova vyhledat titul, který Vás zajímá, popřípadě si dopředu požadovanou knihu zarezervovat, přivede do knihovny více čtenářů.

On-line katalog je přístupný z úvodní strany naší webové prezentace a funguje podobně, jako například on-line katalog Krajské knihovny Vysočiny v Havlíčkově Brodě:

havlickovaborova.knihovna.cz.

Místní knihovna Havlíčkova Borová - katalog Clavius

ON-LINE katalog - Zadání dotazu :

Vyhledávat : ve všech dokumentech 2

Autor :

Název :

Téma :

Rok vydání :

Libovolné pole :

UPOZORNĚNÍ

Od listopadu do února začal zkrácený režim provozu knihovny (stejně jako minulý rok):

ZKRÁCENÁ PROVOZNÍ DOBA LISTOPAD 2013 - ÚNOR 2014	
PONDĚLÍ	13.30 – 17.00
ÚTERÝ	14.00 – 17.00
STŘEDA	09.00 – 16.00
ČTVRTEK	09.00 – 16.30
Mimo pracovní dobu možnost prohlídky a výkladu k expozici K.H.B. pro skupinu minimálně 10 návštěvníků na tel. čísle 725 366 144, nebo na úřadu městyse.	

Z RODNÉHO DOMU K. H. BOROVSKÉHO

31. října roku 1821 se narodil Karel Havlíček Borovský. Tradičně byly k památníku našeho rodáka položeny květiny.

NĚCO K ZAMYŠLENÍ. Občas se mě ptají návštěvníci muzea: „Jaký vztah má mladá generace k Havlíčkovi?“ Já osobně jsem přesvědčena, že naše borovská mládež kladný. Tím, že od útlého věku vstupuje do prostor, kde se tento vlastenec narodil, má povědomí alespoň o tom, kdo to byl a co vlastně chtěl.

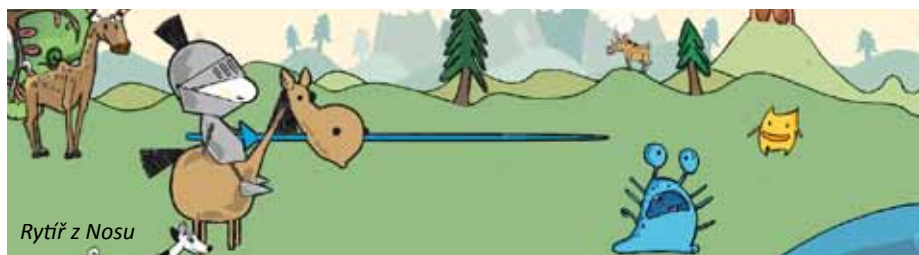
Marcela Sobotková
knihovnice a průvodkyně

NOVINKY Z MŠ

Měsíc říjen proběhl ve školce ve známení poznávání a pozorování podzimní přírody, která přímo hýřila barvami a tvary. Zaměřili jsme se na sběr plodů, semen, trav a lupenů. Nasbírané přírodniny byly pro děti zdrojem mnoha zábavných a tvořivých činností. Typické podzimní větrné počasí jsme samozřejmě využili k pouštění draků.

NAŠE AKTIVITY

- 2. 10. se děti fotografovaly na velmi pěkné podzimní sérii
- 3. 10. si děti z I. oddělení prohlédly muzeum K. H. B. a místní knihovnu
- 3. 10. odpoledne jsme uspořádaly pro děti a jejich rodiče a sourozence již II. ročník Podvečerní vycházky podzimní přírodou spojené se zábavnými sportovními úkoly a s opékáním buřtíků
- 3. – 4. 10. děti z II. oddělení, které si ho přejmenovaly na oddělení JEŽEČKŮ, přenocovaly v MŠ
- 16. 10. proběhla ve školce akce „Naše posvícení“ – paní kuchařky dětem uvařily výborný posvícenský oběd
- 17. 10. jsme navštívili KINO v Krušemburku a pobavili se při pásmu krátkých pohádek „Za Kamarády z TV 5“

Rytíř z Nosu

PODĚKOVÁNÍ. Rádi bychom poděkovali paním učitelkám z MŠ za zorganizování podvečerní procházky přírodou - za možnost „vypnout“, za nečekanou příležitost zasoutěžit si, zaskákat si v pytli, strávit čas se svými dětmi a být přitom společně „ve školce“. Za perfektní akci velký dík!

Rodiče dětí z MŠ

VÍTÁNÍ ADVENTU

Divadelní spolek JenTak zve všechny na Vítání adventu a rozsvícení vánočního stromu, které plánujeme na neděli 1. prosince, tedy 1. neděli adventní. Začneme opět ve Vitusu na faře od 15 hodin. Tam pro vás bude připraven **VÁNOČNÍ JARMARK** i drobné občerstvení, a možná nějaké to překvapení.

V 17 hodin bychom všichni vyšli z fary průvodem s malými adventními zastaveními směrem na náměstí, kde bychom po krátké scénce **ROZSVÍCILI VÁNOČNÍ STROM**. Kdo nechce do průvodu, může počkat na náměstí, kam průvod dorazí asi před půl šestou.

Uvítáme pomoc malých **ČERTÍKŮ A ANDĚLÍČKŮ**, na náměstí pak

- 25. 10. oddělení Ježečků navštívilo místní knihovnu, kde si děti pod vedením paní knihovnice a paní učitelky prohlubovaly při práci s knihami svoje znalosti o ježcích

RYTÍŘ Z NOSU VYHLAŠUJE KRESLÍŘSKOU SOUTĚŽ PRO DĚTI

Koncem měsíce října se naše MŠ zaregistrovala do projektu RYTÍŘ Z NOSU. Cílem tohoto projektu je boj proti rýmě a nachlazení. Celým projektem provází pohádka Rytíře z Nosu, které originálním a inspirativním způsobem radí dětem, jak vyvrát na proradné bacily a jak se před nimi chránit. Zároveň nabízí rodičům dětí DESATERO PŘI RÝMĚ A NACHLAZENÍ aneb jak se chovat, pokud dítě onemocní (více na www.rytirznosu.cz).

Obrázky do soutěže budou uveřejněny na webových stránkách www.rytirznosu.cz. Rodiče si obrázky všech zapojených mateřských škol mohou prohlédnout v Galerii obrázků a hlasovat podle svého úsudku pro nejlepší a nejhezčí obrázek. **PODPOŘÍTE-LI SVÝM HLASEM OBRÁZEK DĚTÍ Z NAŠÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY, ZVÝŠÍTE TAK NAŠE ŠANCE NA VÝHRU JEDNÉ Z HODNOTNÝCH CEN. DĚKUJEME VÁM!**

Eva Šrámková

MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ informuje

Myslivecký kroužek se po prázdninách rozjel na plné obrátky. Naše první setkání se konalo v klubovně, ale pak jsme byli jen v přírodě, kde jsme se učili o přírodě, jak ji chránit, starat se o ni. Učili jsme se i o zvěř a péči o zvěř, jak se o ni budeme starat v zimě, a další a další věci. Vyzkoušeli jsme si dokonce odlít vlastní odlitky stop zvěře.

Příští kroužek máme připravenou naučnou stezku, kde budeme děti zkoušet z toho, co jsme se učili. Máme toho na celý školní rok naplánováno hodně - jak v přírodě, tak například i společné setkání kroužků z okresu. Chybět nebudou ani prodloužené víkendy s nocováním pod širákem a jiné zajímavé činnosti, o kterých vás budeme postupně informovat.

*Mirka Luňáčková
MŠ Havlíčkova Borová*

MYSLIVECKÝ KROUŽEK

KDO MÁ ZÁJEM O PŘÍRODU A CHTĚL BY S NÁMI CHODIT DO KROUŽKU, PRACOVAT V KOLEKTIVU A DOZVĚDĚT SE NOVÉ VĚCI, MÁ MOŽNOST PŘIJÍT MEZI NÁS. MYSLIVECKÝ KROUŽEK JE URČEN **DĚTEM OD 1. DO 9. TŘÍDY**. ZÁJEMCI PŘIJĚTE SE PODÍVAT **9. LISTOPADU V 9 HODIN** DO NAŠÍ KLUBOVNY V BÝVALÉ MILETĚ.

RÁDI VÁS UVIDÍME!

S B Ě R ŽELEZNÉHO ŠROTU

SDH HAVLÍČKOVA BOROVÁ USKUTEČNÍ DNE **23. 11. 2013** SBĚR ŽELEZNÉHO ŠROTU. SBĚR PROBĚHNE I V OSADÁCH PERŠÍKOV A ŽELEZNÉ HORKY.

Za JenTak Hana Tonarová

JAK TO CHODÍ JINDE

Před několika týdny jsem se sešla s jednou svojí bývalou žákyní, dnes už maminkou dvou dětí – školáků. Měla je při setkání s sebou. Povídaly jsme, já jsem jako protivná zvědavá učitelka samozřejmě oslovila i děti a přitom jsem si všimla několika řečových vad u obou z nich. Během další řeči jsem se jí ptala, kam s dětmi chodí k logopedovi. A ona odpověděla, že nikam, že vlastně ani neví, kam by měla (žije ve městě), že jí ve škole taky neumějí poradit (chodí do městské školy) a že ty vady nejsou tak závažné a že se to snad děti naučí později samy. Asi jsem jí zklamala poznámkou, že samy se to děti určitě nenaučí.

Možná si řeknete: nezodpovědná matka. Mě však v té souvislosti napadlo, jak úžasně funguje tato služba u nás v Havlíčkově Borové. Obě logopedické asistentky – učitelky MŠ Jaroslava Janáčková a Eva Šrámková – vady u dětí diagnostikují, oslovují rodiče a v případě rodičovského zájmu a důslednosti dokáží divy. K nám na základní školu právě proto nastupuje s přetrvávající logopedickou péčí už jen naprosto zanedbatelný počet prvňáčků.

Tenhle článek nevznikl proto, abych dělala oběma logopedkám reklamu. Tu si svojí odbornou prací dělají samy a nepotřebují k ní „advokáta“. Je to jen takové zamyšlení pro všechny, kteří na školku a školu, potažmo na celou obec, nadávají.

Jana Žáková, 2. stupeň

O POSVÍCENÍ TO VŠECHNO VONÍ.

A vonělo to i v naší škole. Nadace Člověk v tísní spolu s agenturou Jeden svět na školách totiž vyhlásily na 16. října (Světový den výživy) zajímavou akci s názvem Naše posvícení. Směřovala ke všem stravovacím zařízením v republice včetně školních jídelen. My jsme tuto nabídku přijali a v rámci environmentální výchovy ji naplánovali a zpracovali.

Teoretická část se odehrávala v jednotlivých třídách – děti na dané téma kreslily, tvořily upoutávky, ti starší debatovali nad brožurou Postavme se hladu, kterou vydala uvedená nadace. Někteří zhlédli krátké filmy s tematikou šetření potravinami, energiemi a surovinami. Je určitě překvapivé, že se naše děti, žijící v dostatečném až nadbytku potravin, dokáží nad problémem světového hladu zamýšlet a navrhnout i různá řešení. Někdy samozřejmě obtížně realizovatelná,

ale určitě upřímně a vážně myšlená!

A proč že bylo to posvícení i voňavé? Protože celá akce vyvrcholila ve školní jídelně nefalšovaným posvícenským obědem připraveným převážně z lokálních potravin. Vedoucí školní jídelny i obě kuchařky velmi vstřícně k akci přistoupily, vymyslely menu, a tak se v poledne podávala hovězí polévka s nudlemi a kuřecí stehýnko na švestkách se šťouchanými bramborami. A aby měl oběd parádní tečku, paní kuchařky si přivstaly, zadělaly na koláče a všichni přihlášení strážníci si v poledne mimo jiné pochutnali na nadýchaném posvícenském koláči s tvarohem a povidly, zdobeném rozinkami a mandlemi. Se zdobením pomohli tři šikovní osmáci – Iva, Markéta a Honza. Myslím, že celá akce splnila svůj účel a navíc se ještě povedla. Děkuji kolegyním za spolupráci, kuchařkám školní jídelny za ochotu jít do akce a „pohrát si“ s posvícenskými koláči a osmákům za vydatnou pomoc.

Jana Žáková, 2. stupeň

DEN LESNÍ PEDAGOGIKY

V pátek 4. 10. se žáci třetího až šestého ročníku jeli učit do lesa. Autobus nás odvezl na sraz u raneckých jezírek. Tam jsme se setkali s pracovníky Lesního družstva Příbyslav. Rozpočítali nás do tří družstev – skupiny se jmenovaly: prasata, daňci a jeleni. Celé dopoledne jsme hráli různé hry – poznávání lebek s parůžky, pohybové hry s úkoly z lesa, vyzkoušeli jsme, jak je těžká motorová pila a výstroj lesního dělníka. Součástí byly i ukázky práce s motorovou pilou a tahání klád koněm, ochutnali jsme čaj ze sušených lesních plodů. Za splnění úkolů jsme dostali odměny. Bylo to moc poučné a fajn dopoledne, i když nám počasí zrovna nepřálo a byla pěkná zima. I přesto se nám všem ten den moc líbil.

Kamila Havlíčková, 5. r.

ZÁJMOVÉ KROUŽKY

V letošním školním roce nabízí škola žákům celkem 15 zájmových aktivit. Téměř všechny kroužky probíhají přímo ve škole, pro žáky ve známém prostředí, zajišťují smysluplné, naučné i zábavné využití volného času. I pro rodiče to má své výhody – často jim odpadá starost s doprovodem dětí na kroužky nebo složité dojíždění. Veškeré aktivity vede celkem 9 pedagogických pracovníků a 6 ostatních zájemců z řad rodičů a veřejnosti. Myslím, že nabídka je velmi pestrá a obsáhla a každý, kdo chce něco dělat a neseďet jenom celé dny u počítače a televize, si svoji činnost najde.

A jaké typy kroužků vlastně nabízíme?

VZDĚLÁVACÍ: nabízejí hlavně starším žákům prohlubování a práci potřebné pro další studium (český jazyk a matematika pro 9. ročník, hlídky mladých zdravotníků)

SPORTOVNÍ: ideální pro ty, kteří preferují aktivní pohyb, hry, pobyt v přírodě, poznávání přírody (karate, šachy, míčové hry, přírodovědně-sportovní, taneční, rybářský)

UMĚLECKÉ: zaměřené na estetiku, umění, netradiční techniky (keramika, výtvarný kroužek, kaligrafie, hra na zobcovou flétnu).

Na závěr několik zajímavých čísel: zájmových kroužků se účastní přibližně 180 žáků školy z celkového počtu 126 v celkovém týdenním počtu 16 hodin. Znamená to, že někteří žáci navštěvují dvě nebo i tři aktivity.

Všichni vedoucí pracují s dětmi dobrovolně a ve svém volném čase. Je škoda, že někteří žáci mají naplněná celá dopoledne v týdnu, naproti tomu někdo nenavštěvuje vůbec nic.

Více informací i s fotografiemi najdete na webových stránkách školy (www.zsborova.cz).

Martina Brychtová

Den lesní pedagogiky. Foto: ZŠ

PROJEKT PŘÍRODNÍ A TECHNICKÉ OBORY – VÝZVA PRO BUDOUCNOST

V rámci projektu Evropského sociálního fondu Přírodní a technické obory – výzva pro budoucnost se ZŠ a MŠ Havlíčkova Borová stala partnerskou školou SOU technického v Chotěboři, které se do nového projektu zapojilo. Cílem dvouletého projektu je zlepšení úrovně výuky a především rozšíření vědomostí i dovedností zejména v oblasti využití techniky a moderních technologií pro žáky základních škol. Během těchto aktivit budou žáci 8. a 9. ročníku získávat nové informace a praktické zkušenosti, které jim mohou pomoci při volbě budoucího povolání.

10. října osmáci a deváťáci poprvé navštívili SOU technické v Chotěboři. Prohlédli si školu, dílny, firmu Chotěbořské strojírny služby, a. s. a prostřednictvím prezentací byli seznámeni s hlavními úkoly projektu, do kterých se všichni zapojí. Během dalších návštěv SOU technického v Chotěboři budou probíhat následující aktivity:

1) Sdílení učeben, dílen a laboratoří SŠ pro povinnou výuku žáků ZŠ zaměřenou na přírodovědné a technické vzdělávání – žáci absolvují tři tematicky zaměřené aktivity, které povedou k podpoře, prohlubování vědomostí a prakticky se seznámí se základními

technologiemi a pracovními postupy:

- a) Základy programování, robotizace a grafické programy
- b) Práce s technickými materiály – dřevo, kov, plasty
- c) Základy elektrotechnických prací
- 2) Využívání technických památek a interaktivních expozic technického a přírodovědného charakteru – v rámci této aktivity se naši žáci zúčastní dvou exkurzí. Výběr je velice zajímavý: IQ park Liberec, TECHMANIA Plzeň, NKP Dolní oblasti Vítkovice, Reis Robotics Chomutov, elektrárny Dalešice, Dukovany, firma a muzeum Škoda Auto a.s. Mladá Boleslav.

Jsmo moc rádi, že jsme získali skvělou příležitost vyzkoušet si ve škole získané znalosti a dovednosti také prakticky. Všechny připravené aktivity budou mít pro žáky velký přínos a jsou vhodným doplněním učiva matematiky, fyziky, technického kreslení a pracovní výchovy.

Blanka Zvolánková

DEVÁŤÁCI V KNIHOVNĚ

V letošním školním roce naši deváťáci opět zavítali do Krajské knihovny v Havlíčkově Brodě. Čekal tam na ně program věnovaný Karlu Havlíčku Borovskému. Program byl pestrý, žáci si zopakovali základní fakta o našem slavném rodákovi, poté pracovali samostatně. Třída byla rozdělena do tří skupin a každá z nich

měla najít podrobnější informace o K. H. B. Používali různé zdroje. Jedna skupina používala slovníky a biografie, druhá články v časopisech a třetí – ti nemuseli moc tápat – hledali na internetu. Nakonec si žáci porovnali výsledky a prodiskutovali, který ze zdrojů je nejpřístupnější, nejjednodušší k použití a především, který z nich je nejdůvěryhodnější.

Marie Holcmanová

ÚČAST NA MISTROVSTVÍ SVĚTA? PRO NĚKOHO NA MÍLE VZDÁLENÁ META, PRO NĚKOHO RUTINA.

Řeč je o celkem nenápadném, na druhou stranu velmi pilném a zodpovědném Honzovi Bartuškoví, který navštěvuje sedmou třídu. V říjnu si totiž po tvrdých trénincích a těžké dřině přivezl bronzovou medaili z MS v Bělehradě ve step aerobiku. Honzovi jsme položili jednu otázku:

CO VŠECHNO STOJÍ ZA TAKOVOU KRÁSNOU BRONZOVOU MEDAILÍ Z MISTROVSTVÍ SVĚTA?

HONZA: „Předně mě tohle všechno opravdu baví, stojí to ale poměrně hodně mého času i času mých rodičů, protože trénujeme 4 x týdně celkem 6,5 hodiny, a taky hodně peněz.“

Honzovi srdečně blahopřejeme a děkujeme za perfektní reprezentaci!

Martina Brychtová

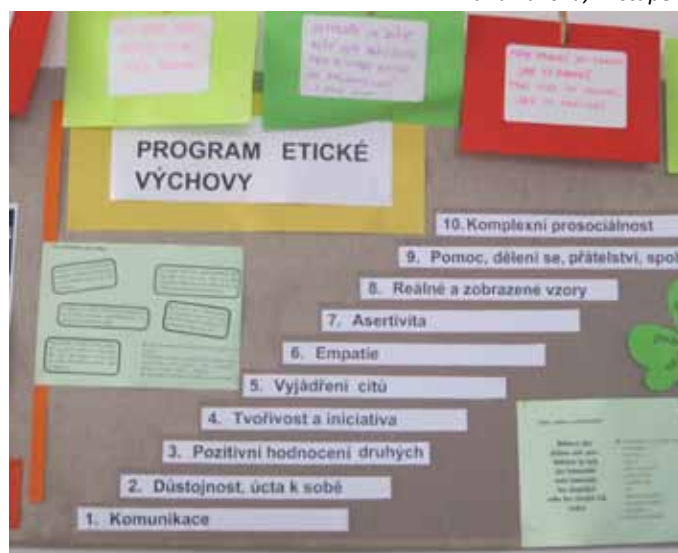
ETICKÁ VÝCHOVA NA ZŠ

V zářijovém čísle Borovských listů jste se dočetli o výzvě MŠMT, na kterou jsme reagovali sepsáním projektu **UČÍME ETICKOU VÝCHOVU**. Jako jedna ze dvou škol v Kraji Vysočina jsme získali finanční prostředky, které vyčerpáme do konce kalendářního roku 2013. Získaných 60 tis. Kč jsme využili na nákup učebnic etické

výchovy pro 1. i 2. stupeň ZŠ, zakoupení literatury ke zcitlivění (senzibilizaci) na probírané téma. Přibližně třetinu prostředků jsme použili na pořízení barevných kruhů a sedacích polštářků pro 1. i 2. stupeň. Veškeré získané peníze byly však podmíněny vzděláváním všech učitelů naší ZŠ v etické výchově. Bylo tedy možné je proinvestovat jen díky jejich ochotě a účasti na plánovaných školeních.

Po základním kurzu etické výchovy, který jsme absolvovali v prosinci roku 2010, dlouhé řadě školení práce na počítači a následném dvouletém vytváření interaktivních programů v rámci projektu Peníze školám se tedy všichni učitelé pustili do dalšího vzdělávání v oblasti etické výchovy a zúčastnili se pěti vzdělávacích bloků, které proběhly od srpna do října tohoto roku.

Jana Žáková, 1. stupeň

PRAVIDLA

ZACHÁZENÍ S VYSLOUŽILÝMI ELEKTROSPOTŘEBIČI

Vysloužilý nemoderní spotřebič můžete zdarma odevzdat prodejci.

Kde je nejbližší sběrný dvůr, zjistíte na obecním úřadě nebo na webu: www.elektrowin.cz. Na obecním úřadě můžete zjistit i termín mobilního svozu.

Starý spotřebič můžete odevzdat zdarma do sběrného dvora.

Za odložení spotřebiče do kontejneru či na černou skládku můžete dostat pokutu až do výše 20 000 Kč.

Nepouštějte se do demontáže spotřebiče, může obsahovat látky poškozující zdraví.

GRATULUJEME!
Pokud dodržujete tyto zásady, nemůžete se nikdy dopustit ekologického zločinu!

www.elektrowin.cz

životní prostředí – náš společný zájem

ŠACHOVÝ MEMORIÁL ROMANA BRUKNERA

POHOSTINSTVÍ U HAVLÍČKŮ
POD ZÁŠTITOU MĚSTYSE HAVLÍČKOVA BOROVÁ
USPOŘÁDÁ V POŘADÍ TŘETÍ ROČNÍK
ŠACHOVÉHO MEMORIÁLU ROMANA BRUKNERA,
jehož hlavním organizátorem je Petr Kačor

v sobotu 30. 11. 2013

PREZENTACE: 8:00 - 8:30

ZAHÁJENÍ: 9:00

STARTOVNÉ:

DOSPĚLÍ 120 KČ, DĚTI 40 KČ

Zveme Vás do nově otevřeného **OBCHŮDKU NA PAVLAČI**

V ČESKÉ BĚLÉ Č.P. 71, NAPROTI HOSTINCI U BENEŠŮ

.... Co Vás zde čeká? **ALTERNATIVNÍ MEDICÍNA** (koloidní stříbro, krepové kapky, anionové vložky, bylinné čaje, psyllium), ale také **DÁREČKY, ŠPERKY Z KAMENŮ** a.j....

Otevírací doba: PO a ST 8,30 – 11,30

ÚT a ČT 14,00 – 17,00. Lze vše shlédnout i na webových stránkách www.anionlove.cz.

Kontaktní telefon: Fiedlerová R. – 777308237

POJEĎTE S NÁMI NA VÝLET!

16. 11. - SOBOTA

MUZEUM A BYVALÁ VÝROBNĚ PERLEŤOVÝCH KNOFLÍKŮ.

Dozvíme se mnoho zajímavého o perleti a jejím zpracování, uvidíme technologii výroby tak malého předmětu, jako je knoflík. Cena 220 Kč/os.

23. 11. - SOBOTA

IKEA PRAHA

Zde se neprodává jenom nábytek, ale i potraviny a drobné zajímavosti ze Skandinávie. Právě tady nakoupíte originální dárky pod stromeček. Cena 250 Kč/os.

7. 12. - SOBOTA

EXKURZE DO SVÍČKÁRNY A MÝDLÁRNY V ŠESTAJO- VICÍCH U PRAHY.

Výrobní dílny s občerstvením pro malé i velké, vlastnoruční výroba svíček, voskových pastelek a ostatních produktů. Součástí je i nabídka netradiční kosmetiky. **TVŮRČÍ VÝLET.** Cena 300 Kč/os.

**NA VÝLETY ZA POZNÁNÍM VÁS ZVE
IVAN VÍTEK - MINIBUSOVÁ DOPRAVA**
Rezervace míst na tel. 776 297 888.

PODMÍNKY POVINNÉHO RUČENÍ U ČSOB POJIŠŤOVNY

Převědeme bonusy, ukončíme i starou smlouvu u jiné pojišťovny. Získáte úrazové pojištění řidiče zdarma a kvalitní asistenční služby.

Výkon motoru v kW	Cena/rok v Kč od
do 39	1194
40-45	1376
46-59	1444
60-69	1524
70-79	1622
nad 80	1809

POBOČKA PŘIBYSLAV, Bechyňovo nám. 6
(naproti lékárně) Tel. 602 767 252 - Martin Gron

POBOČKA CHOTĚBOŘ, nám. T.G.M 321, vedle Panského domu, Tel. 606 355 476 - Zdeněk Matějka

POBOČKA ČESKÁ BĚLÁ, náměstí č.p. 10
Tel. 731 488 629 - Andrea Lehotská

Pokud budete chtít, dojedeme za Vámi až domů.
Naši návštěvu si objednejte na telefonu 602767252,
nebo na email: martingron@seznam.cz

INFORMACE ČSOB POJIŠŤOVNY

Nabídka služeb:

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ

POJIŠTĚNÍ DOMÁCNOSTÍ A NEMOVITOSTÍ

CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ – NA DOVOLENOU NEBO I CELOROČNÍ

POJIŠTĚNÍ NA CESTY DO ZAHRANIČÍ

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

POVINNÉ RUČENÍ

POJIŠTĚNÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI

DALŠÍ DRUHY POJIŠTĚNÍ

Další služby v oblasti povinného ručení
Zajistíme Vám i snížení ceny povinného ručení,
přechod od jiné pojišťovny včetně převedení bonusu.

NABÍDKA PRÁCE

Přijmeme pro náš tým obchodní zástupce, kteří by chtěli pracovat v pojišťovnictví. Podmínkou je znalost práce s počítačem a středoškolské vzdělání.

Bližší informace na telefonu 602767252 a nebo na email: martingron@seznam.cz

Pobočka Příbyslav, Chotěboř, Česká Bělá
(kontakty viz inzerát vlevo)

BEZPEČNÝ DOMOV BULLETIN

Tématem v pořadí 5. semináře ze série setkání se seniory v rámci projektu OS TrojHáček „Bezpečný domov“, který probíhá za podpory Kraje Vysočina, se stalo **NÁSILÍ NA SENIORECH**. Shrnutí ze semináře přinášíme v bulletinu na této dvoustraně.

CO JE NÁSILÍ NA SENIORECH?

Donucovací chování užívané jednou osobou k ovládnutí jiné nebo jiných osob, donucování probíhá jakýmkoliv způsobem a mívá rozmanité podoby: hrubé nadávky, stálé kritizování, ponižující urážky, zesměšňování, omezování vlastní svobody, ekonomické vydírání, vyhrožování, až přímé fyzické ubližování.

HLAVNÍM RYSEM takového chování je jeho dlouhodobost, opakovanost a téměř neustálá každodenní přítomnost, stejně jako to, že násilná osoba je často s Vámi V BLÍZKÉM VZTAHU.

Charakteristickým rysem násilí je jeho opakování a dlouhodobé trvání, při němž zaujmají jeho aktéři neměnné postavení. V případech, kdy je obětí domácího násilí starý člověk, nastává velký problém - nejen legislativní, ale také etický a morální. Složitost spočívá v rozpoznání případu a včasném počátku řešení problému.

Rovněž je problém v tom, aby si člověk vůbec uvědomil, že je svým okolím poškozován. Stěží a velmi nerad si starý člověk přiznává, že mu ubližuje např. člen jeho vlastní rodiny. Oběti mají navíc vždy pocit, že jsou za jednání agresora nějakým způsobem zodpovědné a že si ho ve své podstatě „zasloužily“.

Při snaze řešit tyto případy je nezbytná všímavost lidí z okolí jedince a také např. zdravotníků, lékařů či jiných lidí, kteří se seniorem přicházejí do styku (pečovatelé, asistenti atd.). Násilí jsou vystaveni zejména slabší, závislí a znevýhodnění jedinci. Problém se týká nejčastěji žen.

ŽIVOTNÍ SITUACE, KTERÉ POD-

PORUJÍ VZNIK DOMÁCIHO NÁSILÍ VE VYŠŠÍM VĚKU:

1. ZÁVISLOST, SOCIÁLNÍ IZOLOVANOST A NEDOSTATEK SEBEDŮVĚRY
2. DLOUHODOBÉ ZÁVAŽNĚJŠÍ ONEMOCNĚNÍ
3. NÁVRAT DOSPĚLÝCH DĚTÍ K RODIČŮM (často se jedná o osoby, které nejsou ve svém osobním životě příliš úspěšné, rozvedly se, přišly o byt, nemají práci, jsou závislé na alkoholu nebo jiných omamných látkách)
4. SOUŽITÍ STARÝCH RODIČŮ S DUŠEVNĚ NEMOCNÝMI DOSPĚLÝMI DĚTMI (rodiče postupně ztrácí autoritu, mají z nich strach a snaží se je dostat na léčení)

JAK SE MÁM ZACHOVAT?

Co můžete udělat vy pro zamezení násilí na seniorech? Stačí několik základních věcí. Pokud máte ve svém okolí nějakého seniora, je dobré znát jeho běžné návyky v rámci komunity (procházky, nákupy, lékaři). Pokud dojde ke změně v těchto návycích, je dobré pokusit se zjistit, co se děje. Jinými slovy, pokud s námi v panelákovém domě nebo v ulici bydlí senior, který byl zvyklý chodit denně nakupovat a najednou jej nevidíme, je dobré se přesvědčit, co se stalo. Prostě a jednoduše mít trochu zájem o dění okolo sebe. Stát se násilníkem je bohužel snadné!

Nebo jste se vy sami octli v pozici násilníka? Samozřejmě jste si to nikdy nepřipustili, nebo jste nad tím nikdy takto nepřemýšleli. Vždyť se to neděje moc. Avšak nyní si přiznáváte, že vám to prostě někdy ujede? Ale co dělat, vy to prostě nezvládáte, je toho na vás moc. Některá z výše uvedených situací vás k tomuto chování vede proti vaší vůli. Vy nechcete, ale již nemáte jinak.

PŘÍČIN JE CELÁ ŘADA

Důvodů, proč je senior terčem domácího násilí, je několik. Uvedme zejména **NÍZKOU INFORMOVANOST** (senior někdy není dostatečně informován o dění kolem sebe) či **ZÁVISLOST SENIORA NA PACHATELI**. Jednou z dalších a velmi nebezpečných příčin je i celospolečenské přijímání seniorů jako generace, která **VÍCE ČERPÁ NEŽ PŘINÁŠÍ**. Přiznejme si, kdo z mladých lidí si vůbec umí představit, že bude starý. Natož se do role starého člověka vžít. Dalším důvodem, proč se stává senior obětí domácího násilí, je celkové **SNÍŽENÍ SOCIÁLNÍCH KONTAKTŮ**, jinými slo-

vy senior bývá více izolován od ostatních. V neposlední řadě je to i **HORŠÍ ZDRAVOTNÍ STAV**, a to jak fyzický, tak psychický, který zvyšuje pravděpodobnost, že ono domácí násilí nebude na daném jedinci detekováno.

Jedním z častých motivů je určité **NARUŠENÍ RODINNÉ VAZBY**. Pachatel se buď může mstít za prožívaná příkoří v dětství či na něj senior prostě „zbyde“ a on je donucen se o něj nějakým způsobem starat, i když k danému seniorovi necítí žádnou citovou vazbu. Pozitivní citová vazba může být na začátku péče o seniora přítomna, ale málokdo si uvědomuje, že tato péče může být poměrně velmi náročná. Ať už fyzicky, psychicky, časově či finančně. Většinou vše najednou, což se po určitém čase může zdát nezvladatelné. Toto vše s sebou může nést riziko přeznačkování citové vazby, které může vyústit až v různé formy domácího násilí.

Tato náročnost péče vede i k tzv. syndromu vyhoření, který pak též bývá jednou z příčin, které se mohou podílet na výše zmiňovaném chování. Když pomineme různé psychopatologické příčiny (poruchy osobnosti, psychotická onemocnění, apod.), musíme ještě zmínit jeden faktor, který přispívá k výskytu domácího násilí na seniorech, a tou je relativně **VYSOKÁ TOLERANCE TOHOTO CHOVÁNÍ VE SPOLEČNOSTI**. Nemáme zde na mysli toleranci fyzického či sexuálního násilí na seniorech (které se také statisticky vyskytuje méně často), ale např. určitý ekonomický nátlak či využívání seniorů či nerespektování jejich potřeb a názorů.

MYSLÍTE SI, ŽE TO NENÍ MOŽNÉ?

Jak poznáme domácí násilí?

Hlavní znaky:

1. opakovanost
 2. eskalace
 3. jasné rozdělení rolí a vztahová blízkost jednotlivých aktérů a
 4. místo konání - takové, které je možné označit jako soukromé či beze svědků (tedy takové, které často můžeme nazvat domovem)
- Násilí má mnoho podob. Pokud se budeme bavit o násilí na seniorech, platí výše uvedené čtyři charakteristiky a můžeme zde najít různé formy domácího násilí:

1. fyzické
2. psychické
3. ekonomické
4. sociální

POKUD JSTE OBĚTÍ DOMÁCIHO NÁSILÍ NEVÁHEJTE VYHLEDAT RADU, PODPORU A POMOC.

NEJDŘÍVE JDE O LIDSKOU DŮSTOJNOST,

Domácí násilí začíná tím, že blízká osoba:

- vás opakovaně uráží;
- vás opakovaně ponižuje před ostatními lidmi;
- je ve vztahu k vám majetnická a žárlivá;
- vám zakazuje styk s přáteli a s vaší rodinou;
- kontroluje veškeré vaše finance.

KDE HLEDAT RADU A PODPORU – DOPORUČENÉ KONTAKTY

- Příbuzní, přátelé	viz Zlaté stránky	
- Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	viz Zlaté stránky	
- Linky důvěry v místě	222 580 697	nonstop
- Linka důvěry RIAPS	284 016 666	nonstop
- Centrum krizové intervence		

PAK JDE O ZDRAVÍ

Domácí násilí pokračuje, když blízká osoba:

- vám vyhrožuje a zastrahuje vás;
- vám opakovaně fyzicky ubližuje;
- vás přinutí k sexuální praktikám, které se vám nelíbí, nebo je přes váš odpor na vás vykoná;
- opakovaně ničí vaše věci.

KDE HLEDAT POMOC – DOPORUČENÉ KONTAKTY

- Záchraná služba	155	nonstop
- Zdravotnické zařízení	praktický lékař	
- ROSA	241 432 466	
(centrum pro týrané a osamělé ženy)	602 246 102	
- Azylová zařízení v místě	informace poskytnete DONA linka	
- Bílý kruh bezpečí	257 317 110	nonstop
(poradna pro oběti trestných činů)		

A NAKONEC JDE O ŽIVOT.

Domácí násilí může končit tím, když blízká osoba:

- požaduje naprostou kontrolu nad vším, co děláte;
- ve vás vzbuzuje vydírání obavy o život;
- vám opakovaně vážně fyzicky ubližuje;
- vám vyhrožuje zmrzačením nebo zabitím.

KDE HLEDAT ZÁCHRANU – DOPORUČENÉ KONTAKTY

- Policie ČR	158	nonstop
- Záchraná služba	155	nonstop
- Zdravotnické zařízení	praktický lékař	
- Azylová zařízení v místě	informace poskytnete DONA linka	
- ROSA	241 432 466	
(centrum pro týrané a osamělé ženy)	602 246 102	
- Bílý kruh bezpečí	257 317 110	nonstop
(poradna pro oběti trestných činů)		

VE VŠECH PŘÍPÁDECH VOLEJTE LINKU POMOCI PRO OBĚTÍ DOMÁCIHO NÁSILÍ – NEPŘETRŽITÝ PROVOZ

DONA LINKA 2 51 51 13 13

JAK NÁSILÍ NA SENIORECH PŘEDCHÁZET A JAK SE BRÁNIT?

- udržujte kontakt s přáteli a sousedy
- o svých záležitostech máte právo rozhodovat sami, máte právo na informace
- trvejte na dodržování vašeho práva na soukromí, v bytě i v zařízení sociální péče
- nebojte se využít služby tísňové linky (policie, záchraná služba)
- před převodem rodinného majetku se poradte s právníkem (navštivte občanskou poradnu)

ČÍSLA MLUVÍ ZA VŠE

Pro názornost bychom uvedli závěry výzkumu tohoto fenoménu, který byl realizován na ZSF JU v Českých Budějovicích a týkal se této problematiky v Jihočeském kraji (Zimmelová 2007). Nejčastěji se podle tohoto výzkumu v rámci domácího násilí na seniorech vyskytuje psychické násilí, ekonomické zneužívání a zanedbávání. Fyzické násilí jako takové bylo potvrzeno v podobě facek, různého strkání či kladení překážek při pohybu.

- 20,8% tázaných potvrdilo, že jsou nebo byli často vystaveni vulgárním nadávkám či urážkám, které souvisely se jejich věkem či ekonomickou nečinností. Respondenti také v tomto smě-

ru uváděli pocit, že jsou přezíráni.

- 6,8 % respondentů potvrdilo opakovaně toto chování i od pracovníků terénních služeb.

- 13% respondentů přiznalo fyzický útok ze strany rodinných příslušníků (facka, prudké strčení, schválně nastavená překážka v chůzi s úmyslem zapříčinit pád, pohlavky, záměrně silné stiskávání rukou i přes jasné projevy nepříjemných pocitů, štípání, apod.).

- 22% přiznalo, že znají ze svého okolí seniora, který je vystaven fyzickým útokům.

- 6,8% respondentů přiznalo vyžadování finančních prostředků jejich rodinnými příslušníky v kontextu negativních (zásadních) důsledků při odmítnutí této pomoci. Žádný z respondentů nevěděl o existenční nouzi rodinných příslušníků. Ve většině případů šlo o pravidelný měsíční „příspěvek“, nikoliv o nárazovou „výpůjčku“.

Zejména poslední uváděné „příspěvky“ jsou poměrně častým jevem, stačí jen sledovat zaplněnost parkovišť u domovů důchodců mimo termín výplat důchodů a v termínu výplaty důchodů...

SENIOR TELEFON ŽIVOT 90 TELEFONICKÁ KRIZOVÁ POMOC SENIORŮM

800 157 157

VOLEJTE 24 HODIN DENNĚ ZDARMA
Cítíte se opuštěni, potřebujete si popovídat, ztratili jste chuť do života, zemřel vám partner, je vám smutno, potřebujete se poradit v sociální oblasti, ubližují vám lidé, úřady, prožíváte jinou těžkou životní situaci? Nezůstávejte se svým trápením sami! OBRAŤTE SE NA NÁS. KRIZOVÁ A PORADENSKÁ LINKA POMOCI.
E-mail: seniortelefon@zivot90.cz
www.zivot90.cz

LINKA SENIORŮ 800 200 007

**JE BEZPLATNÁ A ANONYMNÍ
TELEFONICKÁ SLUŽBA PRO SENIORY, OSOBY O SENIORY PEČUJÍCÍ
A OSOBY V KRIZI.** Linku provozuje Elpida, je v provozu každý všední den od 8:00 do 20:00

OSMISMĚRKA O CENU

Osmisměrka tentokrát ukrývá jednu listopadovou pranostiku: STUDENÝ LISTOPAD - (tajenka).

Z	S	A	M	O	V	A	Z	B	A
E	K	Í	N	Ř	E	D	A	K	R
L	H	A	V	R	A	N	Č	E	T
K	R	M	P	A	K	Í	Á	M	E
N	E	Á	E	O	Ř	N	T	R	R
I	E	J	V	P	Á	E	E	M	T
H	N	K	O	S	N	Ž	Č	Ě	Ý
A	A	L	L	R	E	Í	N	K	L
E	H	B	L	A	T	N	Í	K	A
Ú	D	E	R	Z	Č	S	K	Ý	N

LEGENDA: ALKEN, BANKOVKA, BLATNÍK, ČTENÁŘKA, HABR, HAVRAN, JÁMA, KADEŘNÍK, KEMR, KNIHA, MĚKKÝ, NÁRT, NESVÁR, OPAK, SAMOVAZBA, SNÍŽENÍ, SRAZ, STROJEK, TEČNA, TRETRA, ÚHLOPŘÍČKA, VAŘEČKA, ZAČÁTEČNÍK

Správnou tajenku můžete doručit **do 30. 11. 2013** na úřad městyse buď osobně (možno vhodit také do schránky), telefonicky nebo e-mailem na uvedené kontaktní e-mail.

Správná tajenka z minulého čísla zní: „VIDEOVEČEŘY“. Z došlých odpovědí jsme vylosovali výherce:

VÝHERCI MINULÉ KŘÍŽOVKY JSOU:

1. MICHAL ŠRÁMEK, H. BOROVÁ 305
2. JANA MÁLKOVÁ, H. BOROVÁ 58
3. TEREZA ŠIMŮNKOVÁ, H. BOROVÁ 201

Svoji výhru - **2 VSTUPENKY NA MUZIKÁL „KAPKA MEU PRO VERUNKU“** - si mohou vyzvednout na úřadu městyse. Bližší informace o výletu do předvánoční Prahy včetně muzikálového představení přinášíme na str. 2. Blahopřejeme!

POHOTOVOSTNÍ SLUŽBY ZUBNÍCH LÉKAŘŮ V OKRESE H. BROD NA NÁSLEDUJÍCÍ MĚSÍC:

9. - 10. listopadu Dr. Brázdová, Králův Jana 538, Chotěboř	tel.: 569 623 790
16. - 17. listopadu Dr. Brix, Dobrovského 2023, H.B.	tel.: 569 426 112
23. - 24. listopadu Dr. Čurda, Dobrovského 2023, H.B.	tel.: 569 426 102
30. listopadu, 1. prosince Dr. Sivaczyna, Okrouhlice 186	tel.: 569 489 174
7. - 8. prosince Dr. Novotná Hana, Bechyňovo nám., Přibyslav	tel.: 607 966 550

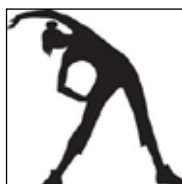
BOROVSKÉ LISTY - ZÁKLADNÍ INFORMACE:

Uzávěrka čísla: **poslední den v měsíci**

Kontaktní e-mail:
 hospodarka@havlickovaborova.cz,
 urad@havlickovaborova.cz,
 ottohajek@seznam.cz

Ceník inzerce pro podnikatele (soukromá inzerce je zdarma) schválený Radou městyse 28. 8. 2012 je k dispozici na www.havlickovaborova.cz.

Podílejte se na tvorbě vydání spolu s námi, zasílejte nám svoje podněty, příspěvky, soukromou inzerci.

BODYSTYLING S IVETOU

Cvičení pro formování postavy. Cvičíme **KAŽDÝ ČTVRTEK OD 18 DO 19 HODIN** v tělocvičně ZŠ. Cena: 20 Kč.

CVIČENÍ JÓGY pro každého

Cvičíme **každé úterý v 16:30** v tělocvičně ZŠ. S sebou si přineste podložku na cvičení a 30 Kč.

AEROBIC MIX s Veronikou

„Přijďte načerpat energii pohybem!“

Kdy: **každé pondělí: 18:00 – 19:00**
začínáme již **18. 11. 2013**

S sebou: ručník, sportovní obuv a dobrou náladu ☺

Cena: 20 Kč/hodina

Kde: ZŠ Havlíčkova Borová

Kontakt: tonarova.v@seznam.cz, 739 140 913

CVIČENÍ PRO KLUKY A HOLKY

4. listopadu začalo cvičení pro kluky a holky od 1. do 6. třídy. Cvičíme **KAŽDÉ PONDĚLÍ V 16.30 VE ŠKOLE**, pod vedením Ilony Doležalové, Martina Klementa, Olgy Smejkalové a Mirky Luňáčkové.

PRVNÍ ROČNÍK SPOLEČNÉHO ŠKOLNÍHO A OBECNÍHO PLESU

pořádaný 19. ledna letošního roku se vydařil. Rodiče žáků málo početné první třídy spojili síly se zástupci městyse a vytvořili tak neobyčejně schopný a tvořivý tým. Připravili společně bohatou tombolu, znamenitě navařili, vyzdobili sál naší staré sokolovny, prostě udělali vše, co se dalo. Ostatně jako pořádající v minulých letech.

Měli jsme štěstí! Příchozích platících bylo alespoň tolik, že výtěžek plesu po odečtení všech výdajů činil 18 460,- Kč. Více než polovinu prostředků 10 150,- Kč jsme použili na nákup relaxačního kruhu a sedacích polštářků pro potřeby dětí z prvního stupně. Zbýlá částka 8 310,- Kč byla převedena do pokladny Unie rodičů. Barevný kruh a sedací polštářky jsou určeny k motivačním i odpočinkovým činnostem během vyučovacích hodin. Zvláště se hodí při začátcích etické výchovy, pro kterou je přímá práce v kruhu, kde každý dostane slovo, mluví vždy jen jeden a ostatní poslouchají a respektují se, základem. Vyzkoušeli jsme je pro malou třídu i pro 29 dětí ve spojených ročnících při výtvarné výchově. Děti tyto pomůcky k výuce přijaly s nadšením.

Vždyť kde je psáno, že se ve škole musí jen sedět v lavicích?

Jana Žáková, 1. stupeň ZŠ
 fotografie komunitního kruhu upravo na str. 15

První borovská volička minutu po 14 hodině. Foto: Linda Burianová

Na první filmový podvečer přišlo na 40 diváků. Foto: Linda Burianová

Zaměstnanci městyse opravují střechu Lukšovy chalupy. Foto: Filip T.A.K.

Komunitní kruh jako pomůcka při vyučování si děti zamilovaly. Foto: Jana Žáková

Z MS v Bělehradě si Honza Bartušek přivezl bronzovou medaili. Článek k fotografii na str. 9.

Nahoře: Výtvarná výchova v ZŠ.

I chlapci v místní základní škole umí vařit. Foto: ZŠ

Při přípravě posvícenských koláčů pomáhali osmáci. Foto: ZŠ

Předškoláci přenocují v MŠ. Foto: MŠ

Barevné dny v dolním oddělení MŠ. Foto: MŠ

Paní učitelky z mateřské školy si tentokrát v rámci podzimní procházky přírodou pro rodiče připravily zábavné soutěže. Foto: Linda Burianová